

Nieuwsbrief Huisartsopleiding Utrecht

| Nummer 38 | mei 2018 | Het belangrijkste nieuws voor alle huisartsopleiders van Huisartsopleiding Utrecht

In deze nieuwsbrief van mei 2018 komen aan de orde:

- Interview met Arthur Renckens, huisarts-docent, voorheen huisarts-opleider
- Vernieuwd curriculum, implicaties voor de opleidingspraktijk
- Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)
- In memoriam Constant Hoppenreijts
- Wat is de LHOV?
- Agenda
- Vacature voor huisartsdocent

Interview met Arthur Renckens

Huisarts, huisarts-docent bij de opleiding, voorheen opleider. Een gedreven huisarts met, zoals dat een huisarts betaamt, duidelijk ideeën over het vak. Een man met een missie en een geboren docent, zo wordt hij door collega-opleiders gekenschetst.

Je signalement?

Ik ben Arthur, 58 jaar. Werk zo'n 25 jaar (in een duo-constructie) als apothekhoudend huisarts in Haaften, een dijkdorp ten noorden van de Waal. Ik werk parttime in de praktijk. Met plezier, zeker, maar ergens rond mijn 48^e, ik werkte toen fulltime, begon het te knagen. Wilde ik de rest van mijn loopbaan praktiserend huisarts blijven, vroeg ik me af. Ik leefde me weliswaar naast de praktijk uit in de WDH regio Tiel, ik begeleidde co-assistenten, maar toch. Ik zocht uitdaging. Dat resulteerde erin dat ik de LHV-cursus "ervaren in de praktijk" ging doen, waarna ik nieuw elan vond in het opleiden van aios. Ik werd zonder assessment in de opleiding toegelaten; ze (van het instituut) kwamen kijken op de praktijk en daarmee werd ik opleider. Ik heb 6 aios opgeleid. Ook werd ik lid van de klachten-calamiteitencommissie van de huisartsenpost Tiel. Ik vond dat zwaar, vond dat de cultuur moest veranderen, meer openstaan voor analyse. Ik pleitte voor een jaarlijks functioneringsgesprek met iedere huisarts die op de post werkt. Dat is nog steeds niet van de grond.

Wat vond je leuk en moeilijk het aan het opleiderschap?

Wat ik als opleider altijd leuk vond was het leergesprek. De bezinning van zowel aios als opleider over tal van onderwerpen, de reflectie op ons vak. Je krijgt daarmee een band met de aios. Ik herinner me een aios die zei geen euthanasie te willen doen. Dat vond ik best lastig. Je verplaatsen in iemand met een

andere levenshouding, met andere denkbeelden. We hebben het er uitgebreid over gehad. Dat die gesprekken iets hebben gedaan met de aios bleek toen ik bij het afscheid een boekje kreeg getiteld "De stoel van God" van Paul Brand. Een mooie ervaring.

Het opleiden had na een aantal jaren ook een lastige kant. De stijl van opleiden staat na een paar jaar "vast". Ik besepte dat, toen ik een "moeilijke" aios kreeg. Ik nam die over van een collega opleider. Een lastig traject, waarin de context van de aios een rol speelde. Gesprekken op het instituut volgden. De aios ging een periode arbeidstherapeutisch werken, dus niet in opleiding, maar wel werd mijn begeleiding gevraagd. Ik kreeg als mentor een ervaren huisarts. Om te sparren kon ik ook een beroep doen op Roger Damoiseaux, het hoofd van de huisartsopleiding. We hebben samen met de groepsbegeleiders naar oplossingen gezocht, moest het een go, of een go mits met supervisie in het 2^e jaar worden. We kwamen eruit.

Nog altijd vind ik aios met weinig reflectievermogen, aios die slecht leerbaar zijn en aios waarmee ik weinig contactgroei ervaar het moeilijkst.

Je bent uiteindelijk huisarts-docent bij de huisartsopleiding geworden, wat heb je daarmee?

Ik vind het leuk om onderwijsprogramma's te doen. Het uitwisselen vind ik belangrijk, het blijft een uitdaging om een groepsgevoel te creëren, waarin ieder individu toch zijn/haar eigen dingen kan inbrengen. In de 3^e, 6^e en 9^e maandsgesprekken kun je er daarnaast nog specifieke thema's voor de aios uitpakken.

Naast mijn werk als huisarts-docent in de groep, beoordeel ik de basisconsultvoering en de videoplus-toetsen en ben tweede beoordelaar bij een onvoldoende. Ook zit ik in de klankbordgroep onderwijs-ontwikkeling voor eerstejaars opleiders over kostenbewustzijn en over chronische zorg.

Ik doe altijd één aios-groep tegelijk. In de loop der jaren heb ik twee maal een eerstejaars groep en twee maal een derdejaarsgroep gehad.

Hoe heb je de transformatie van opleider naar docent ervaren?

Laat ik vooraf al stellen dat het instituut een prettige werkomgeving is. De transformatie van opleider tot docent verliep relatief gemakkelijk. Ik kreeg veel voorbereidingstijd – 3 maanden inwerktijd – en een goede maat om mij in te werken.

Ik zag wel op tegen de opleidersterugkomdagen, waarin een rol van me werd gevraagd met wat meer afstand. Het ging me gelukkig goed af. Dat ik docent zou moeten worden hadden andere opleiders me al eens ingefluisterd, ik zou dat in me hebben werd toen gezegd. Nog altijd heb ik bij de opleidersterugkomdagen een schoolreisjesgevoel, dat persoonlijke, het delen.

Nu als docent, nog meer dan voorheen als opleider, vind ik het belangrijk dat een aspirant opleider goed overdenkt waarom hij/zij opleider wil worden: je moet je willen inspannen voor aios, je committeren aan de terugkomdagen, "er zijn". Ook de functioneringsgesprekken zouden wat mij betreft wat meer body mogen krijgen. De opleiding reikt tools aan voor het opleiden, je vindt die op ELO. Ik vind het jammer dat het ELO-gebruik onder opleiders nog altijd zo beperkt is.

Het beoordelen van aios kan lastig zijn, weet ik vanuit mijn opleiderservaring. Vraag feedback aan de docent, zou mijn advies zijn. Natuurlijk wel met behoud van de driehoek, waarbij privacy gewaarborgd blijft.

Ik vind het, nu ik al weer een aantal jaren als docent functioneer, jammer dat ik geen opleider meer ben. Ik mis de leergesprekken, onderdeel te zijn van de groep opleiders. Maar ook het docentschap geeft me inspiratie voor de praktijk, inspiratie zoals ik die voorheen ervoer als opleider, maar dan net weer even anders.

Je kent beide posities, huisarts-opleider en docent. Wat is nu een goede huisarts?

Twee elementen vind ik daarin cruciaal: reflectievermogen en leerbaar zijn, een leven lang leren dus. Zoals het gezegde 'Je leert voor het leven, niet voor de school'.

Huisartsen mogen, ja eigenlijk moeten verschillend zijn. Er zijn 17 miljoen Nederlanders, dus heterogeniteit vind ik belangrijk. Communicatie is natuurlijk wezenlijk. Komt de boodschap over, in de spreekkamer met je patiënt, maar ook met de aios, je collega's. We doen er alles aan om opleiders en aios hierin te scholen, door supervisie, door reflectiecursus.

Hoe zie je de toekomst van het opleiden?

Constance herziening blijft onontbeerlijk, ons vak verandert immers continu. Ik zie het delegeren als een van de oplossingen voor alles wat op de huisarts afkomt, maar ik zie daarbij ook een valkuil. We dreigen essentiële vaardigheden te verliezen. Hoe betrekken we de aios bij de kennis en vaardigheden. Als de huisarts zijn praktijkondersteuners superviseert, dan moet de huisarts tenminste mee kunnen praten. Ook is er een roep vanuit de aios om meer tijd in de opleiding aan management te besteden. Lastig of dit wenselijk is, naar mijn gevoel doen we er al veel aan.

De plaats van de kaderhuisarts in de huisartsopleiding zou meer duidelijk bepaald moeten worden. Tot slot, goed dat het nieuwe landelijk opleidingsplan er is, het is goed doorwrocht en door velen bekeken.

Vernieuwd curriculum

In 2016 is de Huisartsopleiding Utrecht begonnen met het vernieuwen van het aios-curriculum, in samenwerking met aios, docenten en opleiders. Aanleiding voor de vernieuwing was de komst van het Landelijk Opleidingsplan, waarin tien thema's staan die representatief zijn voor de huisarts van de toekomst. Het vernieuwde curriculum wordt tijdens de opleiderstweedaagse besproken in de groep. In deze nieuwsbrief krijg je alvast een voorproefje van de belangrijkste veranderingen voor opleiders.

Overgangsfase

Het nieuwe curriculum is op papier klaar en enkele bijbehorende onderwijsprogramma's zijn al ontwikkeld, maar het gros van het onderwijs moet nog ontwikkeld worden. We bevinden ons dus in een overgangsfase tussen huidig en nieuw curriculum. We hopen dat we eind 2019 voor het grootste deel volgens het nieuwe curriculum opleiden.

Hulpmiddelen voor de praktijk

In het vernieuwde curriculum ligt er meer accent op het leren in de praktijk. Om ervoor te zorgen dat het instituutsonderwijs en het praktijkleren beter op elkaar aansluiten, hebben we een aantal hulpmiddelen voor de praktijk ontwikkeld:

- Curriculum voor de praktijk: in het vernieuwde curriculum vind je in elk kwartaal een kolom met het instituutscurriculum én een kolom met het praktijkcurriculum. Dit is een overzicht van onderwerpen die je in die periode (extra) zou kunnen belichten in de praktijk. Het is niet verplicht dit curriculum te volgen, maar het zorgt wel voor optimale afstemming van het praktijk- en instituutsonderwijs.
- Praktijkonderwijs: ondersteunend materiaal (per onderwerp uit het curriculum) dat ingezet kan worden voor het leren in de praktijk.
- Themaboekje: dit boekje is al eerder uitgedeeld en bevat de tien thema's en bijbehorende KBA's uit het Landelijk Opleidingsplan.

Praktijkonderwijs

Tijdens de opleidersterugkomdag eind 2017 is het format voor praktijkonderwijs voorgelegd aan de opleiders. Daaruit is waardevolle feedback naar voren gekomen die we hebben verwerkt tot het definitieve format. Nu wordt er volop praktijkonderwijs gemaakt, zoveel mogelijk in samenwerking met opleiders. Onder andere Ingrid de Voogd, Sjoerd Zwart, Ineke Volman, Janneke van Aken, Jan Willem Sloeserwij en Erica van Maanen hebben al een bijdrage geleverd aan praktijk- of instituutsonderwijs. Lijkt het jou ook leuk om hieraan mee te werken? Geef je dan op door een mail te sturen naar Miemke Rijksen (M.A.Rijksen-4@umcutrecht.nl), onder vermelding van het thema/onderwerp waar je interesse/expertise in hebt. Vacatie is beschikbaar.

Per 1 juni staat het nieuwe curriculum en het tot dan toe ontwikkelde praktijkonderwijs op ELO.

In memoriam Constant Hoppenreijjs

Op 23 april is onze geliefde collega en opleider Constant Hoppenreijjs overleden. Hij was huisarts bij Gezondheidscentrum Binnenstad in Utrecht en heeft samen met Yvonne Gresnigt 15 huisartsen opgeleid.

Constant was naast een betrokken en zorgzame opleider ook een heel goede huisarts. Hij had veel kennis en ging vaak de diepte in door met ons te puzzelen over ingewikkelde casuïstiek. Hij vond daarbij meerdere malen een zogeheten witte raaf. Constant nam de tijd om ons dingen te leren en genoot zichtbaar van het opleiderschap, waarbij een vleug humor nooit achterwege bleef. Ook was Constant een kei in het geven van complimenten, hij vond dat tegenover iedere kritische noot tenminste 3 complimenten moesten staan.

We hebben van Constant geleerd op een goede manier kritisch te zijn, te kijken naar de mens achter de patiënt, en bovenal te genieten van het huisartsenvak. We zijn erg dankbaar door Constant te zijn opgeleid en missen hem ontzettend.

Lieveke Degen en Meike Elferink, oud-aio's van Constant

Wat is de LHOV?

Beste collega opleiders,

Mijn naam is Erik Koelma, opleider in Zeist.

Sinds een jaar ben ik bestuurslid van de LHOV, de **landelijke huisartsen opleiders vereniging**. Samen met **Willem Schopman**, opleider in Oisterwijk, zijn wij de huidige twee vertegenwoordigers van de opleidersvereniging Utrecht. Vroeger ook Mathilde genaamd.

Ik grijp deze gelegenheid aan om jullie kort een aantal zaken uit te leggen waar de LHOV voor staat en wat wij voor jullie doen.

Landelijk:

- Wij praten op bestuursniveau mee hoe de opleiding er in Nederland uit ziet en gaat zien. Inhoudelijk maar ook organisatorisch
- Er wordt gestreefd naar een betere regelgeving omtrent accreditatie, maar ook financiële zaken als Leegstandsvergoeding (officieel frictieleegstand genoemd) en de algehele vergoeding worden aangepakt. Kwaliteitskenmerken van opleiders en toetsing en beoordeling opleiders is ook belangrijk punt waar ikzelf mee bezig ben. Een punt is bijvoorbeeld de rol van DUO opleiders in Nederland en de nieuwe regelgeving waar we hard voor gevochten hebben.
- Waar gaat het vak van huisarts heen en hoe kunnen wij als opleiders daar een rol in betekenen. Ook hier denken en beslissen wij mee.

Landelijk speelt er nog veel meer. Maar ik wil tevens ook de regionale functie uiteen leggen.

Regionaal:

Er zijn acht opleidingsinstituten in Nederland met elk een eigen cultuur en invulling op details van de landelijke richtlijnen. Binnen onze regio, ons instituut is de vertegenwoordiging lange tijd stil geweest. Een goed teken kan je denken. Is er een gevoel dat alles oké gaat en voelen we ons als opleiders allemaal thuis hier? Mooi als dat zo is. Toch is het dan nog steeds zinvol als we een sterke opleiders vertegenwoordiging hebben richting het instituut.

Voorbeelden zijn het samen met ons instituut praten over zaken waar jullie tegen aan lopen.

- Hoe zit het nou met die wachtstand waar we allemaal tegenaan lopen?

- Welke eisen worden gesteld om opleider te kunnen worden in Utrecht?
- Welke kwaliteitseisen worden toegepast in Utrecht? Denk aan voortgangsgesprekken die gevoerd (moeten) worden. Hoe gaat het met invoeren van de e portfolio's voor opleiders?
- Welke regels lopen jullie tegen aan richting de opleidingsdriehoek die jullie besproken willen hebben?
- Het streven om, als duo opleiders samen op de paralleldagen willen komen, dat ze ook welkom zijn allebei.

Maar ook vragen van algemene of regelgevende aard kan je stellen aan ons. Bijvoorbeeld waarom het lidmaatschap van de LHOV zo belangrijk is!

Een aantal belangrijke zaken neergezet hebbende is mijn vraag of er meer opleiders zijn die zich hier sterk voor willen maken. Het is voor Willem en mij bijna onmogelijk als vertegenwoordiger voor ruim 200 opleiders te praten zonder jullie input. Maar liever nog met medewerking van een aantal opleiders die mee willen doen. Dus wie ziet ook de waarde van een sterke opleidersvereniging in Utrecht en komt erbij?

Voor wie er nog geen lid is van de LHOV: www.LHOV.nl waarin nog veel meer wordt uitgelegd wat de waarde is van de LHOV voor ons als opleiders. **Wordt lid!!!!!!!!!!!!!!**

Schrijf of schiet mij vooral aan voor vragen e.o opmerkingen

Groet Erik Koelma

bergenkoelma@gmail.com / 0645426324

Data 2018

datum		opleiders	Aios
mei			
di	29	Opleiderstweedaagse	Aios is in de praktijk
wo	30		Aios is in de praktijk
do	31		Aios is in de praktijk
juni			
di	19	Opleidersterugkomdag	
do	21		
juli			
di	31		Summerschool, 'donderdag'-aios is op reguliere terugkomdag in de praktijk!
augustus			
wo	8		Summerschool, aios is op reguliere terugkomdag in de praktijk!
september			
di	25	Opleidersterugkomdag	
do	27		
oktober			
ma	1		LHK-toets + symposium, eenmalig op maandag

november			
di	6	Opleidersterugkomdag	
do	8		
december			
di	18	Opleidersterugkomdag	
do	20		

Vacature

Wil jij je horizon verbreden, nieuwe inspiratie opdoen en samenwerken met collega's binnen de Huisartsopleiding?

Wij zijn opzoek per 1 juli en 1 september naar nieuwe huisartsdocenten, [bekijk hier](#) de vacature.

Over de nieuwsbrief

Alle eerdere nieuwsbrieven staan op ELO. Je kunt er zoeken op onderwerp, hierbij de [link](#)
Voor info of vragen over de nieuwsbrief, mail naar W.H.Eizenga@umcutrecht.nl.